

ning, er den dog faldet i den svenske Rigsdag, og faldet ikke mindst paa Grund af Modstand fra mange indsigtsfulde Mænd i det svenske Forretnings- og Næringsliv.

Det ærede Medlem vendte sig sluttelig til nogle almindelige politiske Betragtninger og udtalte den evige Sandhed, som maaske ikke behøvede at udtales, at Venstre ikke alene kunde have gennemført de forskellige Foranstaltninger, som det ærede Medlem ogsaa indrømmede har medført en Bedring og formodentlig vil føre til yderligere Bedring af vore økonomiske Forhold. Nej, det er saa sandt, som det er sagt, det kunde vi ikke. Thi naar man fra radikal og socialdemokratisk Side modsætter sig adskillige af disse Foranstaltninger, baade med Hensyn til at skaffe nye Indtægter og med Hensyn til Udgiftsindskrænkninger, som vi anser for nødvendige, havde vi ikke kunnet gennemføre dem uden Støtte af det konservative Folkeparti, da vi ikke er Flertal hverken i Landstinget eller i dette Ting. Det er jeg overmaade villig til at erkende, og jeg skal ogsaa yde Partiet min Anerkendelse for, at det paa visse Punkter har støttet os i disse Foranstaltninger, selv om Maaden, de gennemførtes paa, ikke ganske var dem til Behag, men fordi man ansaa det for nødvendigt, at vi i det væsentlige kom frem i den Retning. Derfor behøver det ærede Medlem ikke at være bange for ikke at blive delagtig i Rosen for det gode, der gøres, som han sagde, og han behøver heller ikke at være bange for at miste Medindflydelsen paa, hvad der skal gøres. Thi naar et Parti alene ikke kan gennemføre hvad det ønsker, og et andet Parti er villigt til at støtte Regeringens Foranstaltninger, faar dette andet Parti en naturlig Medindflydelse paa, hvad der gøres.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel holdt et interessant Foredrag om den verdensøkonomiske Situation. Jeg skal ikke bebrejde det ærede Medlem, som jeg undertiden har hørt blive ham bebrejdet, at han giver sine Foredrag en meget vidtspændende Karakter, saaledes at han kommer ind paa Forhold, der maaske kunde synes at ligge noget fjernt fra det, vi netop i Øjeblikket beskæftiger os med. Men det er meget godt, at noget saadant sker, og det ærede Medlem har peget paa betydningsfulde og væsentlige Elementer til Bedømmelse af den økonomiske Situation. Saaledes mener jeg, at den Betragtning, som det ærede Medlem baade nu og mange Gange tidligere har lagt saa afgørende Vægt paa, virkelig er af fundamental Betydning, den nemlig, at man maa ikke vente, at denne Krise bliver kortvarig;

thi der er et Forhold, som vi vil lide under i mange Aar, og som vi maaske for bestandig vil lide under i Europa, dette, at vi delvis har mistet vore Markeder, og at vi i Stedet for disse Markeder har faaet virksomme Konkurrenter end før i de oversøiske Nationer. Det er meget nyttigt atter og atter at pege paa et saadant fundamentalt Forhold.

Det ærede Medlem spurgte, om Ministeriet var principielt frihandelssindet. Med principielt mente det ærede Medlem vistnok, om Ministeriet vilde føre en radikal Frihandelspolitik. Han rettede dette Spørgsmaal særlig til min Kollega Landbrugsministeren, som maaske vil komme ind derpaa. Jeg for mit Vedkommende kan kun give det Svar, at Ministeriet ikke har indtaget noget yderliggaaende og radikalt Frihandelsstandpunkt, selv om Ministeriet mener, at vi bør udvikle os i Retning af fri Vareudveksling, og i saa Henseende er Ministeriet jo ganske enigt med de største Autoriteter paa den økonomiske Politik Omraade i Europa, der har udtalt sig f. Eks. paa Brysseler-Konferencen. Disse Udtalelser lod intet tilbage at ønske i Enstemmighed, Styrke og Klarhed. Hvad der derimod lader mere tilbage at ønske, er den Maade, hvorpaa de udføres eller rettere ikke udføres rundt omkring i Landene. Men Ministeriet erkender fuldt ud, at Øjeblikket ikke er kommet til en radikal Frihandelspolitik, og en saadan er heller ikke udtrykt i det fra Ministeriets Side forelagte Toldlovsforslag. Paa ingen Maade. Der er bevaret en ikke ringe Beskyttelse, og denne Beskyttelse er jo paa mange Punkter for saa vidt blevet mere effektiv ved Omsætningen af Vægttolden i Værditold, idet der derved kommer i Betragtning det Prisniveau, som vi endnu lever paa, og som jeg tror, vi endnu i adskillige Aar vil komme til at leve paa.

Det ærede Medlem rørte ved et meget stort Spørgsmaal: Udvandringsspørgsmaalet. Jeg kan ikke være med til at sige, at det er ganske forkasteligt af det ærede Medlem at gøre det, det er noget, man under ingen Omstændigheder maa beskæftige sig med. Jo vist maa man beskæftige sig med det som en af de Udveje, der ogsaa kan blive at regne med. Men der er jo meget vigtige Indvendinger at rejse derimod, og det kræver indgaaende Undersøgelser. Det ærede Medlem ønskede en Drøftelse af denne Sag en Gang i et lukket Møde, og jeg vil finde det meget rimeligt, at det lejlighedsvis fandt Sted, ligesom Regeringen ogsaa er villig til, hvis det ærede Medlem vil sende os et mere bestemt ud-